

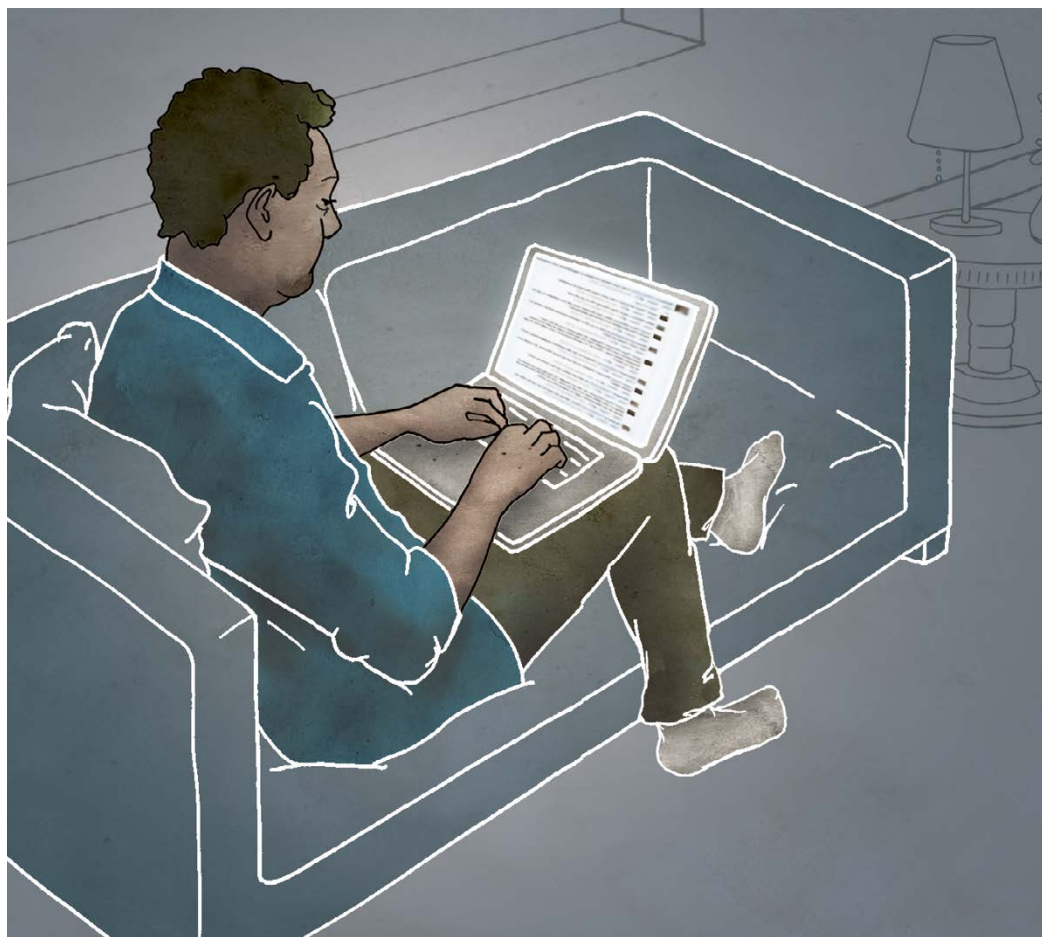

Brottsoffermyndigheten

Islamofobiska hatbrott

Den här broschyren riktar sig till dig som har utsatts eller riskerar att utsättas för hatbrott med islamofobiska motiv. Här får du veta mer om islamofobiska hatbrott, vilka rättigheter utsatta har, hur en polisanmälan går till och om det stöd och hjälp som finns att få.

Har du utsatts för ett hatbrott?

Att bli utsatt för ett brott kan vara en allvarlig kränkning. Att utsättas för brott på grund av den du är gör kränkningen ännu allvarligare. Du kan då ha blivit utsatt för ett hatbrott.

I Sverige räknas olaga diskriminering och hets mot folkgrupp som hatbrott. Men vilket brott som helst kan vara ett hatbrott om ett motiv till brottet är att kränka brottsoffrets identitet. Det kan vara grundat på:

- hudfärg
- nationellt eller etniskt ursprung
- religion
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet/uttryck
- annan liknande omständighet.

Du behöver inte tillhöra någon av dessa grupper för att bli utsatt för hatbrott. Det räcker med att den som begår brottet tror att du gör det, till exempel att personen tror att du är muslim.

Hatbrott kan ge strängare straff

En person som begår ett hatbrott kan få ett hårdare straff om den döms för brottet i domstol. En person som till exempel hotat eller misshandlat någon kan alltså dömas till ett strängare straff om brottet bedöms som ett hatbrott.

Hatbrott mot muslimer

Islamofobi är ett samlande begrepp för fördomar om och fientlighet mot islam och muslimer. Det visar sig på liknande sätt som antisemitism, xenofobi och andra typer av rasism, i form av handlingar som attackerar, stänger ute eller diskriminerar människor för att de är eller tros vara muslimer.

En vanlig uppfattning är att hatbrott alltid består av en enstaka allvarlig händelse i form av slag och sparkar, men så behöver det inte vara. Det kan även handla om hot och kränkande kommentarer som är betydligt vanligare att utsättas för. Det kan också handla om att en person blivit diskriminerad vid kontakt med ett företag eller en myndighet.

Många som utsatts för ett hatbrott har inte polisanmält händelsen och aldrig ens funderat på om händelsen kan utgöra ett hatbrott.

Hatbrott eller diskriminering?

I vardagligt tal används ordet diskriminering ofta om olika typer av orättvis behandling. Men för att utgöra diskriminering enligt lag ska den orättvisa behandlingen ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. I lagens mening kan den orättvisa behandlingen då vara såväl olaga diskriminering som diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Olaga diskriminering är ett hatbrott som regleras i brottsbalken. Du kan ha blivit utsatt för ett hatbrott om du till exempel blivit nekad att handla eller få tillgång till en plats eller en tjänst på samma villkor som andra. De personer som kan dömas för brottet olaga diskriminering är företagare, anställda i allmän tjänst, politiskt förtroendevalda och personer som anordnar allmänna sammankomster. För att dömas ska personen haft för avsikt att

diskriminera dig och det ska vara ”ställt utom rimligt tvivel” att du har blivit diskriminerad.

Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering inom arbetslivet, utbildningsområdet och på flera andra samhällsområden. Den gäller för fler situationer än olaga diskriminering och det finns inget krav på att den som särbehandlar dig gör det med avsikt. Du kan därmed få rätt till skadestånd även om personen inte hade för avsikt att diskriminera dig. Det är vanligare att diskriminering prövas enligt diskrimineringslagen än enligt reglerna om olaga diskriminering.

Läs mer om diskriminering på [diskrimineringsombudsmannen.se](https://www.diskrimineringsombudsmannen.se)

Om du har blivit diskriminerad kan du kontakta Polismyndigheten eller Diskrimineringsombudsmannen. Du kan då få hjälp och information om dina rättigheter.

Var sker brotten?

Hatbrott mot muslimer kan ske överallt. De kan ske i hemmiljö, i skolan, på arbetsplatsen, på nätet eller på en annan plats. Det kan handla om till exempel kränkande ord och slöjdragningar på bussen eller tunnelbanan, i butiker och på gator och torg. På nätet sker islamofobiska hatbrott ofta i form av hets mot folkgrupp, hot och andra trakasserier.

Även personer som inte är muslimer kan utsättas för islamofobiska hatbrott, antingen för att de uppfattas som muslimer eller förknippas med muslimska personer eller frågor. Exempel på personer som riskerar att utsättas kan vara journalister, forskare och politiker. Islamofobiska hatbrott kan även begås mot byggnader och platser som förknippas med muslimer.

Konsekvenser av hatbrott

Människor som utsätts för brott kan reagera på olika sätt. En del reagerar med till exempel chock, oro och rädsla, medan andra inte blir lika påverkade. På längre sikt kan brottsutsatthet få följder som sjukskrivning, depression och ångest. Det här gäller för alla brottstyper och det är viktigt att du söker hjälp om du mår dåligt.

Att bli utsatt för hatbrott kan medföra andra konsekvenser. En person som blivit utsatt kan till exempel börja dölja att den är muslim, undvika vissa platser eller sluta att engagera sig politiskt eller i föreningar för att inte riskera att bli utsatt igen. Brotten kan leda till en ökad känsla av otrygghet både för den som blivit utsatt och för andra i deras omgivning.

Hatbrott kan även leda till försämrade livsvillkor för muslimer i stort. Muslimer kan uppleva att de inte har samma möjligheter att ta plats i samhället och i politiken. Församlingar och föreningar kan få ekonomiska problem till följd av ett ökat behov av säkerhetsåtgärder.

Stöd och hjälp

Det finns olika typer av stöd och hjälp som du kan få om du har blivit utsatt för ett brott. Om du går i skolan kan du vända dig till skolhälso- eller till en lärare. Om du arbetar kan du vända dig till din arbetsgivare eller till företagshälsovården. Skolan och arbetsgivare har en skyldighet att förebygga och hantera kränkningar.

Du kan alltid vända dig till olika ideella organisationer som ger stöd och hjälp, till exempel en brottsofferjour. Brottsofferjouren Sverige har volontärer som talar många olika språk och kan stötta dig som inte kan så bra svenska eller av andra skäl önskar stöd på ditt modersmål.

Brottsofferjouren

När du ringer telefonnummer 116 006 får du tala med en rådgivare som förmedlar dig till din lokala brottsofferjour för vidare stöd. Du kan få stöd och hjälp även om du inte har polisanmält brottet och du kan välja att vara anonym.

Hälso- och sjukvården når du via din hälso- eller vårdcentral eller en akutmottagning. Om du behöver vård eller stöd kan du också besöka vårdguiden 1177.se eller ringa 1177 för att få vägledning. Det går bra att söka vård även om det gått ett tag sedan händelsen inträffade.

Om du är ung finns möjlighet att få hjälp via ungdomsmottagningen och socialtjänsten där du bor. En del kommuner har även ett stödcentrum för unga brottsoffer du kan vända dig till.

Socialtjänsten

Socialtjänsten i kommunen där du bor ska verka för att du som har utsatts för ett brott får stöd och hjälp. Även dina närstående kan få stöd och hjälp från socialtjänsten. Stödet som socialtjänsten kan ge kan handla om såväl samtalsstöd som annat socialt stöd och praktisk hjälp.

Ta hjälp av din omgivning

Personer i din omgivning, anhöriga och vänner kan hjälpa till på många sätt. Det som känns svårt kan bli lättare att hantera om du pratar med någon du känner dig trygg med. Du kan behöva ta hjälp av din omgivning med praktiska saker som att kontakta myndigheter om det känns överväldigande.

Att polisanmäla

Om du blivit utsatt för ett brott eller upplever att du behöver skydd ska du vända dig till polisen. Anmäl till polisen genom att ringa 114 14 eller besök en polisstation. Är hotet akut ska du ringa 112.

När du polisanmäler är det viktigt att berätta så mycket detaljer som möjligt. Du behöver inte själv veta om det som hänt är ett hatbrott, det är upp till polisen och det övriga rättsväsendet att avgöra. Om ett hatbrottsmotiv upptäcks så tidigt som möjligt under polisutredningen kan polisen lämna ett bättre underlag till åklagaren, som då kan begära ett strängare straff i domstolen.

Tecken som är bra för polisen att känna till:

- Islamofobiska skällsord som uttalats vid brottet.
- Klotter, föremål och symboler med anti-muslimska budskap.
- De misstänkta tidigare agerande, till exempel att de tidigare gjort anti-muslimska uttalanden.
- Andra islamofobiska händelser som skett nyligen eller i närheten.

Polisens arbete mot hatbrott

Polisen arbetar för att så tidigt som möjligt ta reda på om ett brott har hatbrottsmotiv. Redan vid anmälan får du därför frågan om du tror att det finns någon särskild orsak till varför gärningspersonen begick brottet, till exempel rasistiska eller islamofobiska åsikter. En annan orsak till att polisen frågar om hatbrottsmotivet är att det kan bidra till en bättre bild över hur vanligt det är med hatbrott. Inom polisen finns också särskilda hatbrottsutredare och specialister på hatbrott.

Kom ihåg: Ibland leder inte polisens utredning till att någon gärningsperson kan åtalas och dömas för brottet. Det innebär att det inte finns tillräckligt med bevis för att kunna fortsätta utredningen och bevisa vem som är skyldig. Det betyder inte att polisen eller åklagaren inte tror på det du har berättat. Din polisanmälan hjälper till att visa hur vanlig brottsligheten är.

Du kan ha rätt till ersättning

Om du har utsatts för ett hatbrott kan du ha rätt till ersättning för de skador som brottet har orsakat dig. Att brottet haft ett hatbrottsmotiv kan ge rätt till en högre ersättning.

Olika typer av ersättning

Du kan ha möjlighet att få:

- skadestånd från gärningspersonen
- försäkringsersättning från ett försäkringsbolag
- brottsskadeersättning som betalas ut av Brottsoffermyndigheten.

Det är i första hand gärningspersonen som genom skadestånd ska betala för de skador som brottet har orsakat. Om du vill ha skadestånd ska du säga det till polisen när du hörs om händelsen. När domstolen har fattat beslut om skadestånd ska gärningspersonen betala skadeståndet till dig. Kronofogden kan hjälpa dig att driva in pengarna.

Du kan ha rätt till försäkringsersättning och brottsskadeersättning även om en gärningsperson inte dömts för brottet eller om gärningspersonen inte kan betala skadeståndet. Kontakta ditt eller dina försäkringsbolag och Brottsoffermyndigheten för att få veta vad som gäller i ditt fall.

Du kan ha rätt till skydd

Om du blir hotad eller har utsatts för någon annan typ av brott kan du ha rätt till skydd. Det är därför viktigt att du berättar för polisen vad som har hänt och att du känner dig otrygg och är rädd för att bli utsatt för hatbrott fler gånger. Polisen gör riskbedömningar och utefter dessa anpassas stöd och eventuellt skydd.

Du kan också ansöka om att få skydda dina personuppgifter, till exempel din hemadress. Skyddade personuppgifter finns i tre olika grader: sekretessmarkering, skyddad folkbokföring och fingerade personuppgifter. Du ansöker om sekretessmarkering och skyddad folkbokföring hos Skatteverket. Fingerade personuppgifter kan du ansöka om hos Polismyndigheten.

Kom ihåg: Hatbrott är inte bara ett angrepp på den person som utsätts för det enskilda brottet. Det skickar signaler till hela den grupp som den utsatta personen tillhör och är ett angrepp på vårt fria samhälle.

Du kan hitta mer information på [brottsoffermyndigheten.se](https://www.brottsoffermyndigheten.se).

Informationen i den här broschyren finns också översatt till:

العربية – Arabiska

دري – Dari

English – Engelska

Kurmancî – Nordkurdiska (Kurmanji)

فارسی – Persiska (Farsi)

Romani-Arli – Romani

Af Soomaali – Somaliska

سۆرانی – Sydkurdiska (Sorani)

ትግርኛ – Tigrinja

Türkçe – Turkiska

Brottsoffermyndigheten

Box 470, 901 09 Umeå

Telefon: 090-70 82 00

registrator@brottsoffermyndigheten.se

www.brottsoffermyndigheten.se